Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus teemal „Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta"

[COM(2015) 634 final – 2015/0287 (COD)]

ning teemal

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta"

[COM(2015) 635 final – 2015/0288 (COD)]

(2016/C 264/07)

Raportöör: Jorge PEGADO LIZ

18. jaanuaril 2016 otsustas Euroopa Liidu Nõukogu ning 21. jaanuaril 2016 otsustas Euroopa Parlament vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 114 konsulteerida Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega järgmises küsimuses:

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta"

[COM(2015) 634 final – 2015/0287 (COD)]

ning

„Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta"

[COM(2015) 635 final – 2015/0288 (COD)].

Asjaomase töö ettevalmistamise eest vastutav ühtse turu, tootmise ja tarbimise sektsioon võttis arvamuse vastu 13. aprillil 2016.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis täiskogu 516. istungjärgul 27.–28. aprillil 2016 (27. aprilli istungil) vastu järgmise arvamuse. Poolt hääletas 146, vastu hääletas 61, erapooletuks jäi 44 liiget.

1. **Järeldused ja soovitused**

1.1. Komitee nõustub, et komisjoni teatises (COM(2015) 633 final) loetletud teatud valdkondi ja eriti direktiivi ettepanekus käsitletud digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvaid aspekte on vaja reguleerida ning et selleks on õige aeg.

1.2. Komitee leiab siiski, et muud käesolevas arvamuses loetletud tegurid on palju olulisemad vallasvara internetimüügi lepingutega seotud lepinguliste õiguste reguleerimisest, et need on palju otsustavamad ja prioriteetsemad komisjoni soovist luua digitaalne ühtne turg ning et need kujutavad endast suuri takistusi piiriülese kaubanduse arengule.

1.3. Peale selle, mis puutub käsitlevatesse aspektidesse, ei nõustu komitee komisjoni valitud õigusliku alusega ja teeb ettepaneku viidata pigem ELi toimimise lepingu artiklile 169.

1.4. Kõnealuse artikli lõike 2 punktist a ja lõikest 4 tulenevalt peaksid vastuvõetavad meetmed põhimõtteliselt tuginema minimaalse ühtlustamise direktiividele, mis on üldtunnustatud Euroopa Liidu seadusandja poolt.

1.5. Komitee arvates on kõnealuste küsimuste reguleerimine mitte ühes õigusaktis, vaid kahe direktiivi kaudu vastuvõetav ainult seetõttu, et on hädavajalik ja asjakohane reguleerida digitaalse infosisu internetimüüki.

1.6. Samuti leiab komitee, et esitatud põhjused, miks on valitud täielik ühtlustamine teiste valikute, nt vabatahtlike Euroopa näidislepingute koos ELi usaldusmärgiga või ELi toimimise lepingu artikli 169 kohase minimaalse ühtlustamise asemel, on ebapiisavad.

1.7. Mis puutub aspektidesse, mida nüüd reguleeritakse eraldi materiaalse vallasvara internetimüügi lepinguid käsitlevas ettepanekus, siis komitee leiab, et õigem oleks neid reguleerida koos muude aspektidega direktiivi 1999/44/EÜ (milles need moodustavad ühe peatüki) läbivaatamise raames tarbijakaitset reguleerivatele õigusaktidele rakendatava õigusloome kvaliteedi ja tulemuslikkuse programmi (REFIT) raames.

1.8. Lisaks on komisjon materiaalse vara internetimüüki käsitleva ettepanekuga loonud kaks süsteemi, millest tulenevalt koheldakse nüüdsest kaupade müüki internetis ja nende müüki väljaspool internetti erinevalt, mis on vastuvõetamatu.

1.9. Eeldusel, et komisjoni kavatsused kiidetakse heaks nende praeguses vormis, esitab komitee kavandatud sätete kohta mitu parandust, et tarbijate õiguseid ei vähendataks ja et neile tagataks kõrgetasemeline kaitse, nagu seda nõutakse ELi toimimise lepingus.

1.10. See kehtib eriti digitaalse infosisu müügi reguleerimise kohta, mida komitee peab esmatähtsaks ning mille osas ta kiidab pragmaatilistel kaalutlustel heaks komisjoni pakutud maksimaalse sihipärase ühtlustamise valemi.

1.11. See on siiski valdkond, kus prognoosimine ja reguleerimine on puudulik. Sellised puudujäägid ei sobi kokku maksimaalse ühtlustamisega ja see loob ületamatuid takistusi eeskirjade ülevõtmisele ja kohaldamisele liikmesriikides. Takistustest üritatakse üle saada mitme konkreetseid aspekte puudutava ettepaneku abil.

2. **Sissejuhatus – üks teatis ja kaks direktiivi ettepanekut**

2.1. Siin vaadeldava teatise abil astub komisjon esimese sammu Euroopa digitaalse ühtse turu strateegia ([1]) elluviimise suunas ja rakendab oma 2015. aasta tööprogrammi ([2]) ühte peamist meedet, tehes ettepaneku võtta vastu kõnealune tekst, mille üks eesmärk on „tarbijate ja ettevõtjate parem juurdepääs veebis pakutavatele kaupadele ja -teenustele kogu Euroopas" ning mis hõlmab kahte järgmist õigusakti:

a) ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta;

b) ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta.

2.2. Olles teadlik asjaolust, et süsteemse käsitluse kohaselt on nende kahe ettepaneku peamised aspektid tihedalt seotud direktiiviga tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta ([3]), täpsustas komisjon, et need on „omavahel nii seostatud kui võimalik". Ta selgitas siiski oma otsust „võtta vastu kaks õigusakti" ning täpsustas, et „digitaalse infosisu eripära nõuab mitme eeskirja reguleerimist teisiti kui kaupade puhul" ja et „digitaalse infosisu kiire tehnoloogiline ja kaubanduslik areng [tingib] vajaduse selle direktiivi kohaldamine läbi vaadata", õigustades nende inkorporeerimist „ühteainsasse õigusakti – digitaalse infosisu pakkumise direktiivi".

2.3. Komisjon püüab nende kahe ettepanekuga saavutada viit eesmärki:

a) vähendada liikmesriikide lepinguõiguse erinevustest tulenevaid kulusid;

b) luua ettevõtjatele õiguskindlus;

c) aidata tarbijatel saada kasu piiriülesest veebiostlemisest ELis;

d) vähendada tarbijatele digitaalse infosisu defektsuse tõttu tekitatud kahju;

([1]) EMSK arvamus: ELT C 71, 24.2.2016, lk 65.
([2]) COM(2014) 910 final.
([3]) ET L 171, 7.7.1999, lk 12.

e) luua kokkuvõttes tasakaal tarbijate ja ettevõtjate huvide vahel ning parandada igapäevaelu.

2.4. Komisjon leiab, et kahel juhul on sobivaim meetod sihipärane ühtlustamine. Tegemist on digitaalse infosisu pakkumise ja kaupade veebimüügi lepinguõiguse eeskirjade, aga ka digitaalse infosisu pakkumise ja kaupade veebimüügi lepingute osapoolte kohustuslike õiguste ja kohustuste täieliku ühtlustamisega. See hõlmab peaaegu kõiki direktiivi sätteid, välja arvatud normid „lepingute koostamise, kehtivuse või õiguslike tagajärgede, sealhulgas lepingu lõpetamise tagajärgede kohta" (kaugmüügi direktiivi ettepaneku artikli 1 lõige 4) ja selle rakendamise teatud aspektid.

2.5. Mis puudub kohaldamisalasse, siis komisjon on selle sõnaselgelt piiranud lepinguõiguse tingimustega üksnes ettevõtja ja tarbija vahelistes suhetes, kuna, nagu on täpsustatud mõjuhinnangus (lk 23), ei ole tõendeid selle kohta, et erinevused lepinguõiguse normides takistaksid ELi ettevõtjaid teistest liikmesriikidest ostmast. Komisjon tunnistab, et VKEdel kui kehvema läbirääkimispositsiooniga nõrgemal poolel on samuti lepinguõigusega seotud probleeme, eriti digitaalse infosisu kasutamisel. Eelkõige sidusrühmade ja liikmesriikide väljendatud seisukohti arvesse võttes on komisjon siiski otsustanud uurida seda küsimust muude digitaalse ühtse turu strateegias välja kuulutatud algatuste raames.

2.6. Õigusakti valikuga seoses on komisjon põhjendanud direktiivi kasutamist määruse asemel sellega, et direktiivid on asjakohasemad kui määrused, sest nad jätavad liikmesriikidele vabaduse rakendada neid norme oma riigi õigusega sobival moel. Komisjoni arvates saavutatakse selle valiku ehk kohustuslike tarbijaõiguste täieliku ja sihipärase ühtlustamise abil tasakaal ELi tarbijakaitse kõrge taseme ja ettevõtjate oluliselt suuremate võimaluste vahel.

2.7. Majanduslikult põhjendab komisjon kõnealuseid direktiive terve rea hüpoteesidega, eelkõige järgmistega:

a) Euroopa e-kaubanduse turg kätkeb endas veel palju kasutamata potentsiaali;

b) digitaalse ühtse turu loomine tekitab Euroopas täiendavat majanduskasvu;

c) ELi ettevõtjad saavad suurendada oma konkurentsivõimet, kuna neil on lihtsam müüa turul, mis on suurem kui nende oma riigi turg;

d) ühetaoliste tarbijaõiguste ja kõrge tarbijakaitse taseme tagamine aitab suurendada tarbijate julgust osta välismaalt;

e) kui lepinguõigusega seotud takistused kõrvaldataks, oleks veel 122 000 ettevõtet valmis tegelema veebis piiriülese müügiga. ELi piiriülene kaubandus võiks kasvada ligikaudu 1 miljardi euro võrra. Suurem konkurents veebi-jaemüügi alal viib jaehinnad alla kõikides liikmesriikides, kogu ELis keskmiselt - 0,25 %, mis suurendab otseselt kodumajapidamiste tarbimist ELis umbes 18 miljardi euro võrra;

f) lisaks sellele aitab laiem toote- ja teenusevalik suurendada tarbijate heaolu. Veebi kaudu hakkaks piiriüleselt oste tegema 7,8–13 miljonit uut tarbijat. Kokku oleks eeldatav reaalne SKP kasv 4 miljardit eurot aastas.

2.8. Nende tulemuste saavutamiseks ei piisa siiski vaid praegu esitatud kahest direktiivist. Need on osa suuremast meetmetepaketist, millest komisjon toob esile eelkõige järgmised meetmed:

a) veebisisuteenuste piiriülest kaasaskantavust käsitleva määruse ettepanek;

b) kvaliteetsete piiriüleste pakiveoteenuste väljatöötamine;

c) asukohapõhiste piirangute kaotamine;

d) vaidluste internetipõhise lahendamise platvormi ([4]) töölehakkamine.

2.9. Viimaks selgitab komisjon, et „peab hakkama kohe tegutsema" enne kui hilja, kuna digitaalse infosisu valdkonnas kaasneb igasuguse viivitamisega riiklike eeskirjade kehtestamise oht, mis viib õigusnormide killustumiseni, mis loob takistusi nii piiriülestes tehingutes osalevatele tarbijatele kui ka teenusepakkujatele.

3. **Üldmärkused**

3.1. Majanduslikud ja psühholoogilised põhjendused, mis näitavad, kuidas suhestuvad omavahel ettepaneku seadusandlikud meetmed ja e-kaubanduse mahu suurenemine ning milline on nende tähtis mõju Euroopa majanduskasvule, võib ilmselt leida mõjuhinnangu lisas esitatud uurimusest. Selle dokumendi üksikasjalik analüüs aga ei võimalda selgelt ja kindlalt väita, et andmed, millest komisjon lähtub ja milleni jõutakse, oleks täielikult usaldusväärsed, et neid ei ole mõjutanud muud tegurid ning et muud valikud ei oleks viinud paremate tulemusteni.

3.1.1. Isegi kui me tunnistame niisuguste statistiliste lähteandmete kindlust, mille kohaselt 62 % (lk 10) Euroopa Liidu kaupmeestest, mis vastab rohkem kui 122 000 ettevõtjale, ja üle 13,5 % (lk 13) tarbijatest, mis vastab 8–13 miljonile uuele tarbijale ja mis suurendaks nende arvu 70 miljoni tarbijani, hakkavad tegelema piiriülese veebimüügiga, kui oletatavad takistused ja praegu kehtiva õigussüsteemiga otseselt seotud kulud kaotatakse, ei võimalda see täpselt kindlaks määrata käibe suurenemist ega põhjendada selle põhjal hinnatud ELi SKP kasvu umbes 4 miljardi euro ehk 0,03 % võrra kui vajalikku ja erilist tulemust. Seevastu on aga kindel, et igale ettevõtjale tekib lepingute kohandamisega uutele eeskirjadele keskmiselt 7 000 euro suurune kulu.

3.1.2. Teiselt poolt ei hinnata kõnealuses uurimuses piisavalt seda, kui oluliselt mõjutavad valikut tegeleda piiriülese veebimüügiga muud lisaasjaolud, näiteks kasutatavad keeled või maksusüsteem, kiire internetiühenduse teenuste kvaliteet, hind ja kättesaadavus, pettuseoht, õigusabikulud, maksemeetodite turvalisus, müüjate isiku ja aususe sertifitseerimine, usalduse puudumine kohtumenetluste või vaidluste kohtuvälise lahendamise vastu, mis võivad olla olulisemad kui kehtiv õigussüsteem (kirjeldatud mõjuhinnangu lk 7 jj ning lk 18 jj).

3.1.2.1. Viivitused teatavate direktiivis 2013/11/EL ([5]) kehtestatud vaidluste kohtuvälise lahendamise süsteemide ülevõtmisel, raskused nende kohaldamisel ja nende ebatõhusus on siinkohal eriti olulised ja neid on seega mainitud kõikides komisjoni tellitud uurimustes. Neid viivitusi ja raskusi saab tihti põhjendada liikmesriikide rahaliste vahendite puudumisega ja veelgi enam määruses (EL) nr 524/2013 ([6]) kehtestatud vaidluste internetipõhise lahendamise süsteemi ilmse mittetoimimisega. Määrus jõustus 15. veebruaril 2016 ja on osutunud digitaalse ühtse turu toimimise jaoks esmatähtsaks.

3.1.3. Peale selle ei ole selgelt näidatud, milline on nõudluse ja pakkumise elastsuse suhteline tähtsus turu küllastumise arvutamisel ideaalse konkurentsi tingimustes, mis on küll täiesti teoreetilise oletusena mudeli usaldusväärsuse jaoks oluline. Sealjuures ei ole mainitud tarbijate ostuvalikuid oluliselt mõjutavaid makromajanduspoliitika väliseid tegureid, näiteks kokkuhoiumeetmete tagajärjed võrreldes keinsistlikul tarbimisel ja investeerimisel põhineva majanduskasvu poliitikaga.

([4]) ELT L 165, 18.6.2013, lk 1.
([5]) ELT L 165, 18.6.2013.
([6]) Vt joonealune märkus 5.

3.1.4. Komisjoni hinnangus rõhutatakse kavandatud mudelit ega arvestata piisavalt nelja teise valikus olnud mudeli (mõjuhinnang, lk 23 jj) majanduslike tagajärgedega. Need mudelid võiksid samuti kaasa aidata samade takistuste kõrvaldamisele ja võimaldada võrdlevat analüüsi. See kehtib eelkõige 5. poliitikavaliku ehk „vabatahtlik Euroopa näidisleping koos ELi usaldusmärgiga" (lk 25) kohta, kuigi see oleks odav ja lihtne valik ning tooks kaasa väikseid bürokraatlikke kulusid (lk 38 jj). Teisiti öeldes oleks tegemist poliitikavalikuga, mis oleks kõige rohkem kooskõlas parema õigusloome paketi ([7]) ja programmiga REFIT ([8]) ning millele avaldati eelkonsultatsioonide käigus toetust.

3.2. Valik maksimaalset ühtlustamist taotlevate direktiivide kasuks ei ole samuti piisavalt põhjendatud. Komitee on varem rõhutanud, et kui tegemist on peamiselt siseturu toimimisega seotud küsimuste ühtlustamisega, toetab ta pigem vajalikul määral üksikasjalike määruste vastuvõtmist. Ta on samuti teatanud, et tarbijaõigustele konkreetset mõju avaldavates valdkondades eelistab ta minimaalse ühtlustamise direktiive, nagu järeldub pealegi ka ELi toimimise lepingus (artikli 169 lõige 4) väljendatud põhimõttest.

3.2.1. Komitee seevastu on mitmel korral sõna võtnud komisjoni viimastel aastatel domineeriva suundumuse vastu, mille järgi võetakse vastu maksimaalse ühtlustamise direktiivid, mis on pakkunud madalat kaitsetaset ning ei ole eriti vastanud ettevõtjate huvidele ([9]).

3.2.2. Kõnealusel juhul on palju küsimusi, mida direktiivides ei ole arvesse võetud, kuigi nende ühtlustamine on väga oluline, sealhulgas näiteks järgmised küsimused: kui vanalt võivad alaealised digitaalkeskkonnas lepinguid sõlmida (andmekaitsedirektiivi viimases versioonis on see õigus antud alates vanusest 13–16); internetilepingute selliste ebaõiglaste tingimuste konkreetsete kategooriate määratlused, mis ei ole hõlmatud direktiiviga 93/13/EMÜ ([10]); hiljuti tekkinud tava, mis seisneb selles, et teatud sotsiaalvõrgustike internetilehtedel on nupp „maksa kohe" (*pay now*) ilma viiteta vastutavale platvormile, ning ühisreguleerimise tüüptingimuse soovitatav kaasamine.

3.3. Samuti ei tundu õigustatud kahe direktiivi kehtestamine ühe asemel, kuna sellisel juhul jaotatakse õigussätted tarbetult kaheks olukorras, kus ülevõtmisele on vaja avaldada lisasurvet, et tagada nende kooskõla iga liikmesriigi riiklike normidega, ja kus tõlgendamiseks tuleb seega teha suuremaid pingutusi. Seda ei oleks üldse vaja olnud, kui materiaalse vara internetimüügi direktiivi tekst oleks võetud aluseks ja kui immateriaalse vara müügi erisused oleksid olnud hõlmatud põhiskeemi eranditena, kuna materiaalset vara ja digitaalset sisu on raske eristada, eriti kui need on omavahel seotud.

3.4. Komisjoni sõnul toetus õigusakti valik järgmisele alusele: avaliku konsultatsiooni käigus kõigi kategooriate sidusrühmadelt kogu ELis saadud 189 vastust; konsultatsioonid väga erinevaid huve esindavast 22 organisatsioonist moodustatud rühmaga, kes tuli kokku seitse korda; liikmesriikidega peetud seminarid; kohtumised riiklike täitevasutustega tarbijakaitsealase koostöö komisjoni koosolekul ja tarbijapoliitika eest vastutavate riigiasutustega tarbijapoliitika võrgustiku koosolekul (mais 2015). Hiljem on valimi nõuetele vastavuses kaheldud selle piiratud suuruse tõttu ([11]).

3.4.1. Tunnustatud ja avaldatud ([12]) tulemuste kohaselt ei ole selge enamik valitud poliitikavaliku poolt: tarbijaorganisatsioonid on selgelt vastu kaupmehe asukohariigi õigusaktide mis tahes viisil kohaldamisele, samas kui enamus kutseorganisatsioone ja teatud ülikoolid pooldavad kõnealust valikut. Omalt poolt on enamik liikmesriike seadnud kahtluse alla vajaduse kehtestada kaugmüügi teel kaupade soetamisele uusi õigusakte (arvestades, et kehtivates õigusaktides võetakse kaugmüüki juba arvesse) ning eriti kahe direktiivi avaldamise asjakohasuse, kuna täpseid ja selgelt määratletud suuniseid on keeruline tuletada. Analüüsides objektiivselt konsultatsioonide tulemusi, ilmneb kohe, et 5. poliitikavaliku kiidavad üldiselt heaks nii ettevõtjad kui ka tarbijad, isegi kui täpsed asjaolud sõltuvad sektoris kokkulepitud tüüplepingu tingimuste sisust ja sellest, mil määral ELi ettevõtjad usaldusmärki kasutavad ja aktsepteerivad, muu hulgas seetõttu, et see poliitikavalik tekitab ettevõtjatele kõige vähem kulusid.

([7]) EMSK arvamus: ELT C 13, 15.1.2016, lk 192.
([8]) EMSK arvamus: ELT C 230, 14.7.2015, lk 66.
([9]) EMSK arvamused: ELT C 108, 30.4.2004, lk 81; ELT C 317, 23.12.2009, lk 54 ja ELT C 181, 21.6.2012, lk 75.
([10]) Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes, mida muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta direktiiviga 2011/83/EL.
([11]) EMSK arvamus: ELT C 383, 17.11.2015, lk 57.
([12]) http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/

3.5. Viimaks on oluline meelde tuletada, et komiteel on mitmes oma arvamuses olnud korduvalt võimalus täpsustada teema „tarbijaõigused digitaalkeskkonnas" kohta oma seisukohti ning ta on võtnud omaks põhimõtte, mille kohaselt peavad õigused, mida tunnistatakse tegelikus maailmas väljaspool internetti tehtavate tehingute puhul (nö näost näkku sõlmitud lepingud), vastama internetikeskkonnas tunnustatud õigustele, ilma et see piiraks digitaalse sisuga tehtavate tehingute eriomadusi või sobivaid vorme, kuid alati nende tugevdamise ja mitte vähendamise ega nõrgestamise mõttes. Komisjon on materiaalse vara internetimüüki käsitleva ettepanekuga loonud kaks süsteemi, millest tulenevalt koheldakse nüüdsest kaupade müüki internetis ja nende müüki väljaspool internetti erinevalt, mis on vastuvõetamatu.

4. **Konkreetsed märkused**

4.1. Eespool toodud tähelepanekud ei tähenda, et komitee ei nõustu mingil tingimusel, et on vaja ja õige aeg reguleerida kõnealuse direktiivi ettepanekus loetletud teatud valdkondi, iseäranis digitaalse infosisu internetimüügiga seonduvat. Materiaalse vara internetimüügi osas soovitab komitee rakendada meetmeid õigeaegselt programmi REFIT raames. Ilmse ruumipuuduse tõttu käsitletakse iga ettepaneku kohta esitatud märkustes vaid neid aspekte, mille suhtes ettepaneku sätetega ei nõustuta.

4.2. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv kaupade internetimüügi ja muu kaugmüügi lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta (COM(2015) 635 final – 2015/0288 (COD))

4.2.1. Mis puutub õiguslikku alusesse, siis tarbijate esindajad – nii nagu enamik komitee liikmeidki – leiavad kooskõlas komitee varasemate arvamustega, et see peaks olema pigem ELi toimimise lepingu artikli 169 lõige 2, kuna tegemist ei ole ainult ühtse turu loomisega, vaid eelkõige tarbijaõiguste määratlemise ja kaitsmisega. Sellegipoolest on mõned komitee liikmed, täpsemalt öeldes ettevõtjate esindajad, kes rõhutavad ühtse turu väljakujundamise aspekti, komisjoniga nõus.

4.2.2. Direktiivi valimise korral leiab komitee, et ühtlustamine peaks olema minimaalne praegu kehtiva müüki ja garantiisid käsitleva direktiivi (1999/44/EÜ) eeskujul, kuna tehtud poliitikavalik toob kaasa suurema killustatuse, vähendab õiguskindlust ja kehtestab kaks kaitse klassi, võttes arvesse, et siinkohal tehtud nö täiustused peaksid kehtima ka „reaalses maailmas" toimunud müügile.

4.2.3. Võttes arvesse tarbijakaitse õigusaktide keerulisust, on ettepanek seotud terve rea muude õigussätetega ja täiendab neid ([13]). See nõuab aga tarbetut ja keerulist tõlgendamist, mis läheks vastuollu parema õigusloome paketi kohaste hea valitsemistava reeglitega ja looks raske olukorra sätete ülevõtmise korral, kui need tuleb viia kooskõlla kehtivate riiklike eeskirjadega, millega on üle võetud ja täiendatud ühenduse norme ja mis liikmesriigiti erinevad.

4.2.4. Seega eelistaks komitee, et kõnealuses direktiivi ettepanekus esitatud eeskirjadega käiks kaasas direktiivi 1999/44/EÜ läbivaatamine programmi REFIT raames.

4.2.5. Järgmistes punktides on esitatud ettepaneku mõne sätte kohta teatud konkreetsed muudatusettepanekud.

4.2.5.1. ***Artikkel 1. Reguleerimisese***

Reguleerimisesemest ei tohiks välja jääda teatavate interneti- ja kaugteenuste hanked, näiteks vara rentimise korral.

4.2.5.2. ***Artikkel 2. Mõisted***

1. Müügigarantii mõiste peaks hõlmama ka muid kompensatsiooni vorme, vastasel juhul ei saa neid pidada artikli 15 sätete kohaselt reguleerituks.

([13]) Direktiiv 2011/83/EL (ELT L 304, 22.11.2011, lk 64); direktiiv 2009/125/EÜ (ELT L 285, 31.10.2009, lk 10) ja direktiiv 2010/30/EL, 19.5.2010 (ELT L 153, 18.6.2010, lk 1).

2. Materiaalse vallasvara mõiste ei ole positiivselt defineeritud. See annab liikmesriikidele võimaluse seda erinevalt tõlgendada.

3. Välja ei ole jäetud eraldi õigusaktidega reguleeritud muid tooteliike, näiteks ravimid ja meditsiiniseadmed, mis on välja jäetud teistest tarbijakaitset käsitlevatest õigusaktidest.

4. Ei ole täpsustatud, kas interneti-platvorme võib lugeda „müüjateks".

5. Ei ole määratletud ka tootja mõistet seoses artiklis 16 sätestatud otsevastutusega tarbija ees.

4.2.5.3. ***Artikkel 3. Ühtlustamise tase***

Ühtlustamise tase ja kõik see, mis sellest kohaldatava korra osas tuleneb, peaks olema minimaalne.

4.2.5.4. ***Artiklid 4 ja 5. Vastavus lepingutingimustele***

1. Õigusakti tuleks inkorporeerida vastupidavuse kriteerium ([14]) ja garantii kestvusele tuleks seada teatud tingimused.

2. Vastavusnõuete määratlus peab olema negatiivne, et võtta tarbijalt selgelt ära kauba mittevastavuse tõestamise kohustus. Kauba nõuetelevastavuse tõestamise kohustus on müüjal.

3. Artiklis sätestatud erandite sõnastusega nähakse ette müüja vastutusest vabastamine, mida ei saa tarbijale kohaldada ilma, et see piiraks tagasinõude õigust (kohaldatav VW juhtumi puhul).

4.2.5.5. ***Artikkel 7. Kolmanda isiku õigus***

Lõppu lisada „välja arvatud juhul, kui lepingupooled on selles sõnaselgelt kokku leppinud ja kui see on üksikasjalikult sätestatud lepingutingimustes".

4.2.5.6. ***Artikkel 8. Kauba lepingutingimustele vastamise aeg ja tõendamiskohustuse ümberpööramine***

1. Lisada lõike 2 lõppu „välja arvatud juhul, kui paigaldamise eriline keerukus õigustab pikemat tähtaega, milles on müüjaga kokku lepitud".

2. Kõnealuses ettepanekus müüjale omistatud õigused peavad olema edasiantavad heausksetele valdajatele.

4.2.5.7. ***Artikkel 9. Tarbija õiguskaitsevahendid lepingutingimustele mittevastavuse korral***

1. Selle sättega välistatakse, et üks esimestest valikutest võiks olla toote tagastamine ja tasutud summa tagasimaksmine, mis on vastuolus tarbijaõigustega mitmes liikmesriigis (Kreeka, Portugal, Iirimaa, Ühendkuningriik, Taani ja Leedu) selle erinevates variatsioonides.

2. Mõiste „mõistliku aja jooksul" on subjektiivne ja see võimaldab selle olulise küsimuse erinevalt üle võtta, mis omakorda ei vasta maksimaalse ühtlustamise eesmärgile. Näiteks on see aeg 30 päeva sellistes riikides nagu Bulgaaria, Prantsusmaa, Portugal ja Luksemburg ning 15 päeva Ungaris, Rumeenias, Kreekas ja Eestis. Sättega tuleb ette näha aeg, mis vastab teatud ELi liikmesriikides tegelikult kasutatavale maksimumajale, s.o 15 päeva.

3. Termin „võimatu" lõike 3 punktis a tuleks asendada terminiga „tehniliselt võimatu".

([14]) EMSK arvamus: ELT C 67, 6.3.2014, lk 23.

4. Ka mõiste „väga ebamugav” on subjektiivne ja see tuleb kas välja jätta või asendada Austria õigusaktis vastuvõetud sõnastusega „võimalikult vähe ebamugav” koos võimalusega pakkuda tarbijale kuni paranduse lõpuleviimiseni asenduseks sarnast kaupa.

5. Komisjoni ettepanekus ei ole võetud arvesse mitme riigi (Prantsusmaa, Malta, Kreeka, Rumeenia, Portugal ja Sloveenia) õigusaktides juba ettenähtud nõuet, mille kohaselt peab kauplejate tarnijaks olevatel tootjatel asjaomase kauba oodatava kasutusea jooksul varuks olema piisav varuosade tagavara või nad peavad suutma müüjale asjaomased varuosad õigeaegselt tarnida. See küsimus on seotud kavandatud aegumise ja asendatud osa garantii kestvusega.

6. Komisjon peaks kehtestama müüjale ajutise asendamise kohustuse.

4.2.5.8. ***Artikkel 10. Kauba asendamine***

1. Komisjon ei ole ette näinud õigusliku garantii peatumist parandamise või asendamise ajaks, mis on ette nähtud enamikus riiklikes õigusaktides. Sama kehtib ka võimalike vahekohtu- ja lepitusmenetluste ning õiguskaitsevahendite kasutamise aja kohta.

2. Asendamise korral peaks asendatud kaubale alates selle kättetoimetamise hetkest hakkama kehtima uus sama pikk garantiiperiood.

4.2.5.9. ***Artikkel 11. Tarbija valik parandamise ja asendamise vahel***

1. Juba nimetatud põhjustel tuleks välja jätta sõna „märkimisväärne”.

2. Korduvate puuduste korral peab tarbijal olema automaatne õigus leping lõpetada.

4.2.5.10. ***Artikkel 13. Tarbija õigus leping lõpetada***

1. Tarbija kohustus maksta lepingu lõpetamise korral kauba tarvitamise eest või selle rikkumise või väärtuse vähenemise eest on väga küsitav.

2. Lisaks on Euroopa Kohus varem otsustanud, et asendamise õiguse kasutamise korral ei saa tarbijalt nõuda kompensatsiooni maksmist puudustega toote kasutamise eest (Quelle kohtuasi) ([15]).

3. Juhul kui mitu kaupa osteti ühise eristamatu hinna eest, ei ole hüvitatava summa kindlaksmääramine lihtne.

4.2.5.11. ***Artikkel 14. Tähtajad***

Tähtaja puhul tuleks arvesse võtta teatud liikmesriikides (Soome, Madalmaad, Rootsi ja Ühendkuningriik) juba kehtivat garantiiperioodi, mis arvestab toodete vastupidavust ja kavandatud tarbetuks muutumist.

4.2.5.12 . ***Artikkel 15. Müügigarantiid***

1. Lõikesse 1 oleks asjakohane lisada uus punkt d järgmises sõnastuses: „muudes müüja poolt sellise kolmanda isiku nimel pakutud garantiides, mille eesmärk on garantii andmine (varustuse kindlustus, margi garantii jms)”.

2. Oluline oleks ka pakkuda teavet võimaluse kohta anda müügigarantii edasi kolmandale isikule.

4.2.5.13. ***Artikkel 16. Tagasinõude õigus***

1. Kõnealuse küsimuse ühtlustamata jätmine põhjustab olulisi erinevusi direktiivi kohaldamises ja mõjub kaubandustegevusele halvasti.

2. Eeskirjad peaksid nägema ette tootja otsese ja solidaarse vastutuse tarbija ees juhul, kui tarbija otsustab kauba parandamise või asendamise kasuks.

([15]) Kohtuasi C-404/06 – Euroopa Liidu Kohtu 17. aprilli 2008. aasta otsus (esimene koda) http://eur-lex.europa.eu/legal-content/ET/TXT/?qid=1461850459727&uri=CELEX%3A62006CC0404

3. Samuti tuleks sätestada, et kui müüja esitab kaebuse tootja vastu, siis on müüjal õigus nõuda tagasi tekkinud kulude kogusumma.

4. Nagu eelmistes punktides märgitud, tuleks ette näha nende interneti-platvormide solidaarne vastutus, kellelt tarbija kauba ostis.

4.2.5.14 . ***Artikkel 17. Jõustamine***

Direktiivi jõustamise aspektide ühtlustamata jätmine on üks peamine takistus tarbijate tõhusa kaitse ja ausa konkurentsi tagamisele.

4.3. Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv digitaalse sisu üleandmise lepingutega seonduvate teatavate aspektide kohta (COM(2015) 634 final – 2015/0287 (COD))

4.3.1. Nagu komisjon on ise teatanud, käivad ettepaneku tegemise põhjused, kogutud teadmised ja mõjuanalüüsid mõlema ettepaneku kohta, kuna need on kavandatud ühtse tervikuna ühiste eesmärkide saavutamiseks. Seetõttu ei ole kahe ettepaneku ühiseid üldiseid küsimusi uuesti käsitletud. Komitee piirdub konkreetseid aspekte käsitlevate märkuste esitamisega. Väärib siiski algusest peale märkimist, et kõnealune ettepanek vajab üldiselt põhimõttelist kooskõlastust komiteega, eriti seoses järgmiste punktidega:

a) tarbijate konkreetne kaitse immateriaalse vara veebis ostmise korral, võttes arvesse toodete suurt keerukuse astet, läbipaistvuse puudumist läbirääkimistes, suuremaid ohte julgeolekule, andmete konfidentsiaalsusele ja kaitsele, ebaausate tavade ja ebaõiglaste tingimuste teatud erivorme, varjatud tasusid, asukohast olenevaid hinnaerinevusi ning kasutatavate vahendite (internet, mobiiltelefonid, sotsiaalvõrgustikud jms) immateriaalsemat olemust;

b) kiireloomuline vajadus välja töötada selge õigusraamistik valdkonnas, mille puhul tundub, et konkreetsed õigusnormid on sellist tüüpi lepingutele kehtestanud ainult üks liikmesriik (Ühendkuningriik);

c) tarbijakaitse kõrgeima taseme maksimaalse ühtlustamise võimalus, piirdudes ettevõtjate ja tarbijate vaheliste lepingutega. Seda oleks tegelikult parem saavutada määruse abil;

d) vajadus ühetaoliselt määratleda nende lepingute õiguslik olemus;

e) vajadus üldiselt üksteisele lähendada digitaalse ühtse turu strateegias kirjeldatud mitmeid muid meetmeid, sealhulgas eriti algatusi, mis on seotud sisu piiriülese ülekantavusega, platvormide rolliga, andmete vaba liikumisega, pilvandmetöötlusega Euroopas, käibemaksuga seotud koormusega, ning meetmeid, mille eesmärk on tagada sisu ülekantavus ja koostalitlusvõime, võttes arvesse vaidluste internetipõhise lahendamise platvormi ([16]) kasutusele võtmist ja 27. oktoobri 2004. aasta määruse (EÜ) nr 2006/2004 (tarbijakaitseseaduse jõustamise eest vastutavate siseriiklike asutuste vahelise tarbijakaitsealase koostöö kohta) läbivaatamist;

f) eritähelepanu pööramine üksikisikute kaitsele isikuandmete töötlemisel, mis on reguleeritud 24. oktoobri 1995. aasta direktiiviga 1995/46/EÜ üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta ([17]) ning 12. juuli 2002. aasta direktiiviga 2002/58/EÜ, milles käsitletakse isikuandmete töötlemist ja eraelu puutumatuse kaitset elektroonilise side sektoris ([18]). Neid eeskirju kohaldatakse täielikult digitaalse sisu üleandmise suhtes, kuna need mõjutavad isikuandmete töötlemise taset;

g) elektroonilise side teenuseid reguleerivate meetmete läbivaatamine;

h) vajadus pöörata olulist tähelepanu pilvandmetöötlusega seotud lepingutele.

([16]) ELT L 165, 18.6.2013, lk 1.
([17]) EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31.
([18]) EÜT L 201, 31.7.2002, lk 37.

4.3.2. Järgmised punktid sisaldavad konkreetseid muudatusettepanekuid 24 artiklist (ja mitte 20-st, nagu on ekslikult kirjas teatud versioonide punktis 5) koosneva ettepaneku konkreetsete sätete kohta.

4.3.2.1. ***Artikkel 1. Reguleerimisese***

Asjaolu, et direktiivis käsitletakse sõnaselgelt „teenuste üleandmise lepinguid", mida näitavad selgelt ettepaneku artikli 2 lõigetes 1 ja 10 selgitatud mõisted „digitaalne sisu" ja „üleandmine", kinnitab eelmise direktiivi ettepaneku artikli 1 kohta antud soovitust.

4.3.2.2. ***Artikkel 2. Mõisted***

Komitee kordab soovitust lisada tarbija mõiste kohaldamisalasse vabade elukutsete esindajad.

4.3.2.3. ***Artikkel 3. Kohaldamisala***

1. Komitee võiks nõustuda, et maksmine on mitterahaline („muu vastutasu kui raha eest"), eeldusel et selle mõiste sisu määratletakse täpselt. Isikuandmete ja muude andmete üleandmise puhul tuleb samuti täpsustada, milliseid andmeid silmas peetakse ning millistel tingimustel ja asjaoludel.

2. Samuti tuleks täpsustada, kas hõlmatud on teatud teenused, nagu tasuline televisioon, samuti Google'i ja Facebook Messengeri teenused, ning kas teatud füüsilised juurdepääsuplatvormid või asjade internet on seotud materiaalse vara või immateriaalse varaga.

3. Ei ole selge, kas lõike 5 punktis a sätestatud erand hõlmab ka tervishoiuteenuseid, hasartmänge või finantsteenuseid. Kõnealust punkti tuleks rohkem täpsustada, et mitte luua õiguslikku ebakindlust.

4. Raske on kindlaks teha, kas kõnealune säte hõlmab ka n-ö varjatult tasulisi teenuseid ehk teenuseid, mida pakutakse tasuta, kuid mis võivad oma rakendamise ajal sisaldada muid tasulisi teenuseid.

5. Artikli 3 lõikes 4 ei tohi selliste isikuandmete puhul, mille töötlemine on rangelt vajalik, kohaldamisala piirduda lepingu nõuete täitmisega, vaid see peab hõlmama ka lepingu sõlmimist. Selliste isikuandmete töötlemiseks peab olema isikuandmete valdkonna õigusaktide eeskirjadele vastav luba.

6. Samuti on oluline selgitada erinevust veebikaupade ja -teenuste ning selliste kaupade ja teenuste vahel, mis on täielikult seotud materiaalse varaga, nagu kantavad arvutid või asjade internet, mille puhul oluline osa tegevusest toimub digitaalselt, kuid mis toetub materiaalsele varale.

7. Tuleb veenduda, et andmekeskuste osutatavad teenused, iseäranis nn pilvandmetöötlusega seotud nii tasuta kui tasu eest pakutavad teenused oleksid kõnealuses ettepanekus selgesti määratletud, kuna need on tihti seotud muude tarbijatele pakutavate teenuste või toodetega ja neil on oht direktiivi kohaldamisalast välja jääda.

8. Samuti on vaja selle õigusakti raames täpsustada, kas hõlmatud on digitaalse sisu teenuste ja kommunikatsiooniteenuste kombinatsioonid, näiteks Facebook Messenger või Google Hangout, võttes arvesse, et neid ei reguleerita praegu direktiivis 2002/21/EÜ elektrooniliste sideteenuste kohta ja et üldiselt tunnistatakse, et osasid nende hulgast tuleb pidada elektroonilisteks sideteenusteks, millest tuleneb tarbijate suurema kaitse vajadus.

9. Samuti ei ole üksteisest selgelt eristatud olukorrad, kus isikuandmete kogumise eesmärk on vaid lepingu nõuete täitmine, ja olukorrad, kus eesmärk on õigusaktidest tulenevate nõuete täitmine. Seepärast soovitab komitee ettevaatusabinõuna kohaldada direktiivi kõikidele teenustele, mida pakutakse isikuandmete esitamise eest, välja arvatud ainult need teenused, mille puhul üleandjad tõestavad selgelt, et nimetatud andmeid on vaja vaid lepingu nõuete täitmiseks või õigusaktidest tulenevate nõuete täitmiseks.

10. Samuti on seoses lõikega 4 vaja täpsustada, millistel juhtudel on isikuandmete kogumise eesmärk lepingu nõuete täitmine või õigusaktidest tulenevate nõuete täitmine, arvestades, et teistes valdkondades, näiteks telekommunikatsioon ja energeetika, kasutatakse isikuandmeid hoolimata sellest, et lubatakse nende kasutamist lepingu nõuete täitmise eesmärgil, tihti ettevõtjate müügikampaaniate tarbeks. Samuti tuleb täpsustada, kas see kohaldub ka muu vastutasu kui raha suhtes.

4.3.2.4. ***Artikkel 4. Ühtlustamise tase***

Komitee nõustub ettepanekus maksimaalse ühtlustamise poolt esitatud põhjendustega, eeldusel, et tarbijatele tagatakse kaitse kõrge tase.

4.3.2.5. ***Artikkel 5. Digitaalse sisu üleandmine***

Ei ole selge, kas lõikes 2 sätestatud kohustus digitaalne sisu viivitamata üle anda on kooskõlas direktiiviga 2011/83/EL, milles on sätestatud, et viivitamatu tarnimine nõuab tarbija nõusolekut, ja näeb samas ette õigust lepingust 14 päeva jooksul taganeda (direktiivi artikli 16 punkt m). Kõnealuse valdkonna eeskirju tuleks ühtlustada, et vältida kattumise ohtu, mis oleks kahjulik nii ettevõtjatele kui ka tarbijatele.

4.3.2.6. ***Artikkel 6. Tingimustele vastavus***

1. Lõikes 1 tuleks välja jätta sõnad „olenevalt asjaoludest".

2. Lõike 1 punktis b tuleks sõnade „mida tarbija sellelt ootab" järele lisada sõnad „või mida ta võib tootelt õiguspäraselt oodata".

3. Lõike 2 sissejuhatuses tuleks välja jätta sõnad „seal, kus asjakohane," ja punktis b sõnad „asjakohasel juhul".

4.3.2.7. ***Artikkel 9. Tõendamiskoormis***

Lõikes 3 tuleks kustutada sõnad „vastavalt võimalustele".

4.3.2.8. ***Artikkel 11. Õiguskaitsevahend üleandmata jätmise korral***

Artikli sõnastuse puhul ei võeta arvesse sisu üleandmist kindlaksmääratud aja jooksul kättesaadavate pakettide vormis. Sellisel juhul on filmile juurdepääsu mittevõimaldamise hinda paketi koguhinna suhtes keeruline määrata. Samuti ei ole arvesse võetud samasse hinnaklassi kuuluva muu sisu pakkumise võimalust (tarbijate poolt eelistatuim lahendus).

4.3.2.9. ***Artikkel 12. Õiguskaitsevahendid lepingutingimustele mittevastavuse korral***

Lõikes 2 tuleks sõnad „mõistliku aja jooksul" asendada tekstiga „viivitamata".

4.3.2.10. ***Artikkel 13. Lepingu lõpetamine***

1. Lõike 2 punktis b asendada sõnad „võtab üleandja kõik temalt eeldatavad meetmed, et loobuda" sõnadega „loobub üleandja".

2. Punktid c, d ja e olenevad autoriõiguse eeskirjadest, mis ei ole veel teada.

4.3.2.11. ***Artikkel 16. Õigus lõpetada pikaajaline leping***

Nimetatud periood peaks olema ainult 6 kuud.

Samuti tuleks täpsustada, et lepingu lõpetamine on tasuta.

Brüssel, 27. aprill 2016

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee
president
Georges DASSIS

LISA

I. Sektsiooni arvamuse järgmist punkti muudeti täiskogul vastuvõetud kompromissettepanekuga, kuigi punkti allesjätmine esialgsel kujul kogus hääletamisel enam kui veerandi häältest (kodukorra artikli 54 lõige 4).

a) **Punkt 3.4.1**

„Tunnustatud ja avaldatud tulemuste kohaselt ei ole selge enamik valitud poliitikavaliku poolt: tarbijaorganisatsioonid on selgelt vastu kaupmehe asukohariigi õigusaktide mis tahes viisil kohaldamisele, samas kui ~~teatavad~~ enamus kutseorganisatsioon~~id~~e ja teatud ülikoolid pooldavad kõnealust valikut. Omalt poolt on enamik liikmesriike seadnud kahtluse alla vajaduse kehtestada kaugmüügi teel kaupade soetamisele uusi õigusakte (arvestades, et kehtivates õigusaktides võetakse kaugmüüki juba arvesse) ning eriti kahe direktiivi avaldamise asjakohasuse, kuna täpseid ja selgelt määratletud suuniseid on keeruline tuletada. Analüüsides objektiivselt konsultatsioonide tulemusi, ilmneb kohe, et 5. poliitikavaliku kiidavad üldiselt heaks nii ettevõtjad kui ka tarbijad, isegi kui täpsed asjaolud sõltuvad sektoris kokkulepitud tüüplepingu tingimuste sisust ja sellest, mil määral ELi ettevõtjad usaldusmärki kasutavad ja aktsepteerivad, muu hulgas seetõttu, et see poliitikavalik tekitab ettevõtjatele kõige vähem kulusid."

Hääletuse tulemus:

Poolt: 115

Vastu: 91

Erapooletuid: 18

II. Täiskogu lükkas järgmised kompromissettepanekud tagasi, kuigi nad kogusid hääletamisel enam kui veerandi häältest (kodukorra artikli 54 lõige 4):

b) **Punkt 4.2.1**

„Mis puutub õiguslikku alusesse, siis enamik komitee liikmeid, sh tarbijate esindajad – ~~nii nagu enamik komitee liikmeidki~~ leiavad kooskõlas komitee varasemate arvamustega, et see peaks olema pigem ELi toimimise lepingu artikli 169 lõige 2, kuna tegemist ei ole ~~ainult~~ ühtse turu loomisega, vaid eelkõige tarbijaõiguste määratlemise ja kaitsmisega. Sellegipoolest on ~~mõned~~ komitee ~~liikmed, täpsemalt öeldes~~ ettevõtjate esindajad, kes rõhutavad rohkem ettevõtjate vajadust selgete eeskirjade järele, mida järgida, ~~ühtse turu väljakujundamise aspekti,~~ komisjoniga nõus."

Hääletuse tulemus:

Poolt: 110

Vastu: 110

Erapooletuid: 10

Komitee kodukorra artikli 56 lõikes 6 sätestatakse, et kui hääletusel jagunevad poolt- ja vastuhääled võrdselt, saab määravaks koosoleku juhataja hääl. Selle sätte põhjal otsustas koosoleku juhataja selle kompromissettepaneku tagasi lükata.

c) **Punkt 4.2.2**

„Direktiivi valimise korral leiab enamik komitee liikmeid, sh tarbijate esindajad, et ühtlustamine peaks olema minimaalne praegu kehtiva müüki ja garantiisid käsitleva direktiivi (1999/44/EÜ) eeskujul, kuna tehtud poliitikavalik toob kaasa suurema killustatuse, vähendab õiguskindlust ja kehtestab kaks kaitse klassi, võttes arvesse, et siinkohal tehtud nö täiustused peaksid kehtima ka „reaalses maailmas" toimunud müügile. Komitees esindatud ettevõtjate esindajad nõustuvad ettepanekuga rakendada maksimaalset ühtlustamist, et tagada väidetav selgus õiguste kohaldamisel ühtsel turul."

Hääletuse tulemus:

Poolt: 102

Vastu: 115

Erapooletuid: 14

d) **Punkt 4.2.5.3**

„Artikkel 3. Ühtlustamise tase

Enamiku komitee liikmete, sh tarbijate esindajate arvates peaks ~~Ü~~ühtlustamise tase ja kõik see, mis sellest kohaldatava korra osas tuleneb, olema minimaalne. Ettevõtjate esindajad pooldavad maksimaalset ühtlustamist."

Hääletuse tulemus:

Poolt: 112

Vastu: 114

Erapooletuid: 12

e) **Punkt 4.2.5.4**

„Artiklid 4 ja 5. Vastavus lepingutingimustele

1. Õigusakti tuleks inkorporeerida vastupidavuse kriteerium ja garantii kestvusele tuleks seada teatud tingimused.

2. Enamik komitee liikmeid, sh tarbijate esindajad, leiavad et, ~~V~~vastavusnõuete määratlus peab olema negatiivne, et võtta tarbijalt selgelt ära kauba mittevastavuse tõestamise kohustus. Kauba nõuetelevastavuse tõestamise kohustus on müüjal. Ettevõtjate esindajad soovitavad siiski, et vastavusnõuete määratlus tuleks sõnastada üldiselt. Nende arvates peaks vastavuse tõendamise peamine kriteerium olema see, kas tooted vastavad sellele, milles kokku lepiti (nt liigi, koguse, kvaliteedi ja muude omaduste osas).

3. Artiklis sätestatud erandite sõnastusega nähakse ette müüja vastutusest vabastamine, mida ei saa tarbijale kohaldada ilma, et see piiraks tagasinõude õigust ~~(kohaldatav VW juhtumi puhul)~~."

Hääletuse tulemus:

Poolt: 99

Vastu: 126

Erapooletuid: 13

f) **Punkt 4.2.5.7**

„Artikkel 9. Tarbija õiguskaitsevahendid lepingutingimustele mittevastavuse korral

1. Tarbijate esindajad märgivad, et s~~S~~elle sättega välistatakse, et üks esimestest valikutest võiks olla toote tagastamine ja tasutud summa tagasimaksmine, mis on vastuolus tarbijaõigustega mitmes liikmesriigis (Kreeka, Portugal, Iirimaa, Ühendkuningriik, Taani ja Leedu) selle erinevates variatsioonides. Ettevõtjate esindajad nõustuvad, et – vastavalt maksimaalse ühtlustamise põhimõttele – ei ole seda valikut ette nähtud

2. Tarbijate esindajad on seisukohal, et m~~M~~õiste „mõistliku aja jooksul" on subjektiivne ja see võimaldab selle olulise küsimuse erinevalt üle võtta, omakorda ei vasta maksimaalse ühtlustamise eesmärgile. Näiteks on see aeg 30 päeva sellistes riikides nagu Bulgaaria, Prantsusmaa, Portugal ja Luksemburg ning 15 päeva Ungaris, Rumeenias, Kreekas ja Eestis. Sättega tuleb ette näha aeg, mis vastab teatud ELi liikmesriikides tegelikult kasutatavale maksimumajale, s.o 15 päeva. Ettevõtjate esindajad sedastavad, et mõiste „mõistliku aja jooksul" on objektiivne juriidiline sõnastus, võimaldades samas mänguruumi sätte kohaldamiseks eri olukordades.

3. Termin „võimatu" lõike 3 punktis a tuleks asendada terminiga „tehniliselt võimatu".

4. Tarbijate esindajad leiavad samuti, et~~Ka~~ mõiste „väga ebamugav" on subjektiivne ja see tuleb kas välja jätta või asendada Austria õigusaktis vastuvõetud sõnastusega „võimalikult vähe ebamugav" koos võimalusega pakkuda tarbijale kuni paranduse lõpuleviimiseni asenduseks sarnast kaupa. Ettevõtjate esindajad viitavad asjaolule, et see üldtuntud juriidiline sõnastus võimaldab mänguruumi sätte kohaldamiseks eri olukordades.

5. Komisjoni ettepanekus ei ole võetud arvesse mitme riigi (Prantsusmaa, Malta, Kreeka, Rumeenia, Portugal ja Sloveenia) õigusaktides juba ettenähtud nõuet, mille kohaselt peab kauplejate tarnijaks olevatel tootjatel asjaomase kauba oodatava kasutusea jooksul varuks olema piisav varuosade tagavara või nad peavad suutma müüjale asjaomased varuosad õigeaegselt tarnida. See küsimus on seotud kavandatud aegumise ja asendatud osa garantii kestvusega.

~~6. Komisjon peaks kehtestama müüjale ajutise asendamise kohustuse."~~

Hääletuse tulemus:

Poolt: 100

Vastu: 135

Erapooletuid: 2

g) **Punkt 4.2.5.10**

Artikkel 13. Tarbija õigus leping lõpetada

~~1. Ettevõtjate esindajad nõuavad, et lisataks direktiivi 1999/44/EÜ artikli 3 lõikes 6 sätestatu, mille kohaselt tarbijal ei ole õigust lepingut tühistada juhul, kui lepingule mittevastavus on väike.~~

1. Tarbija kohustus maksta lepingu lõpetamise korral kauba tarvitamise eest või selle rikkumise või väärtuse vähenemise eest on väga küsitav.

2. Lisaks on Euroopa Kohus varem otsustanud, et asendamise õiguse kasutamise korral ei saa tarbijalt nõuda kompensatsiooni maksmist puudustega toote kasutamise eest (Quelle kohtuasi).

3. Juhul kui mitu kaupa osteti ühise eristamatu hinna eest, ei ole hüvitatava summa kindlaksmääramine lihtne.

4. Ettevõtjate esindajad nõuavad, et lisataks direktiivi 1999/44/EÜ artikli 3 lõikes 6 sätestatu, mille kohaselt tarbijal ei ole õigust lepingut tühistada juhul, kui lepingule mittevastavus on väike."

Hääletuse tulemus:

Poolt: 110

Vastu: 118

Erapooletuid: 18

h) **Punkt 4.2.5.10**

„Artikkel 13. Tarbija õigus leping lõpetada

1. Enamiku komitee liikmete, sh tarbijate esindajate arvates on t~~T~~arbija kohustus maksta lepingu lõpetamise korral kauba tarvitamise eest või selle rikkumise või väärtuse vähenemise eest väga küsitav. Ettevõtjate esindajad aga toetavad seda sätet.

2. Lisaks on Euroopa Kohus varem otsustanud, et asendamise õiguse kasutamise korral ei saa tarbijalt nõuda kompensatsiooni maksmist puudustega toote kasutamise eest (Quelle kohtuasi).

3. Juhul kui mitu kaupa osteti ühise eristamatu hinna eest, ei ole hüvitatava summa kindlaksmääramine lihtne."

Hääletuse tulemus:

Poolt: 101

Vastu: 132

Erapooletuid: 10

i) **Punktid 1.3 ja 1.4**

„1.3 Peale selle, mis puutub käsitlevatesse aspektidesse, ei nõustu enamik komitee liikmeid, sh tarbijate esindajad komisjoni valitud õigusliku alusega ja ~~teeb~~ teevad ettepaneku viidata pigem ELi toimimise lepingu artiklile 169. Kõnealuse artikli lõike 2 punktist a ja lõikest 4 tulenevalt peaksid vastuvõetavad meetmed põhimõtteliselt tuginema minimaalse ühtlustamise direktiividele, mis on üldtunnustatud Euroopa Liidu seadusandja poolt.

1.4 ~~Kõnealuse artikli lõike 2 punktist a ja lõikest 4 tulenevalt peaksid vastuvõetavad meetmed põhimõtteliselt tuginema minimaalse ühtlustamise direktiividele, mis on üldtunnustatud Euroopa Liidu seadusandja poolt.~~ Samas on ettevõtjate esindajad komisjoni valitud õigusliku alusega nõus, kuna ~~kaalul on~~ siseturuga seotud ~~teemad~~ teemasid peetakse valitsevaks ja ettevõtted väidavad, et nad vajavad selgeid eeskirju, mida järgida."

Hääletuse tulemus:

Poolt: 111

Vastu: 123

Erapooletuid: 12